

قانون ورشکستگی هندوستان

قانون اعسار و ورشکستگی هند که در ۲۸ ماه می ۲۰۱۶ به تصویب رسید، یک نظام کاملاً جدید ورشکستگی و انحلال شرکت ها را در این کشور معرفی می نماید. مواد اصلی (کلیدی) این قانون و مقررات مربوط به آن در ماه های پایانی سال ۲۰۱۶ اجرایی گردید که آخرین آن مربوط به انحلال شرکت ها و مقررات آن بود که در ۱۵ دسامبر به مرحله اجرا گذشته شد. مواد قانون جدید که در حال حاضر اجرایی شده است، فرآیند جدید ورشکستگی و انحلال شرکت ها با مقررات نوین مربوط به آن را عرضه می نماید.

سابقه اصلاح قانون ورشکستگی

اهداف اصلی دولت هند از تصویب این قانون عبارتند از:

- بهبود رتبه ضعیف هند در شاخص بانک جهانی در خصوص سهولت کسب و کار و همچنین تحریک رشد بازارهای سرمایه هند. به منظور نیل به این هدف، راه اندازی یک سیستم کارآمد جهت برخورد با بدهکاران ضروری بود.
- ادغام و جایگزینی مقررات مربوط به ورشکستگی، سامان دهی مجدد و توقف فعالیت شرکت ها که این مقررات در تعدادی از قوانین هند پراکنده بودند. از منظر عمومی، نظام قانونی قبلی عمدتاً نتیجه مطلوبی در پی نداشته است.

کمیته اصلاح قانون ورشکستگی

کمیته ای تحت عنوان کمیته اصلاح قانون ورشکستگی جهت تهیه پیش نویس قانون جدید تشکیل گردید. طی فرآیند اصلاح این قانون، کمیته مذکور اقدام به اخذ نظرات تعداد زیادی از گروه های منطقه ای و بین المللی دارای تجربه در زمینه سازمان دهی مجدد، انحلال و ورشکستگی شرکت ها نمود.

نگاهی اجمالی به قانون جدید

این قانون در واقع بخش یکپارچه و جامع تری از قانون مربوط به ورشکستگی شرکت ها، شرکت های با مسئولیت محدود، شرکت های مشارکتی (تضامنی) و اشخاص می باشد. دولت هند درصدد پیشنهاد یک چارچوب

جداگانه برای فرآیند ورشکستگی بانک ها و سایر فعالان بخش های مالی می باشد. قانون جدید، چارچوب سازمانی و اداری شامل داوران، قانون گذاران، متخصصین حوزه ورشکستگی و واحدهای اطلاعاتی ایجاد خواهد نمود. براساس قانون جدید، ورشکستگی شرکت ها شامل دو فرآیند خواهد بود. اول فرآیند ورشکستگی قضایی که فرآیندی زمان بر خواهد بود و دیگری فرآیند انحلال. کمیته اصلاح قانون ورشکستگی پس از بررسی های دقیق کارشناسی، تصمیم به تبعیت از نظام ورشکستگی مشابه در انگلستان به جای سیستم ورشکستگی آمریکا گرفت. چرا که به اعتقاد ایشان، انتخاب سیستم آمریکایی دخالت بیشتر دادگاه های هند را به دنبال داشت. در نتیجه، قانون جدید از لحاظ ساختاری تشابهات زیادی با قانون ورشکستگی سال ۱۹۸۶ انگلستان و فرآیندهای اداری آن دارد. اگر چه در برخی ابعاد اصلی دارای تفاوت هایی با این قانون می باشد.

فرآیند ورشکستگی قضایی

قانون جدید ورشکستگی به طلبکار (شامل طلبکاران مالی، عملیاتی/اجرایی، دارای/بدون وثیقه، خارجی یا داخلی) این اجازه را می دهد که به محض عدم پرداخت بدهی (از سوی مدیون)، با ارائه دادخواست به دادگاه ذیربط، فرآیند ورشکستگی قضایی شرکت بدهکار را آغاز نمایند. عدم پرداخت، تنها مدرک (دلیل) مورد نیاز برای ورشکستگی است و بر اساس این قانون نیازی به اثبات ورشکستگی براساس ترازنامه شرکت وجود ندارد. مراحل قضایی در مورد تمامی ورشکستگی ها باید طی شود. اما فرآیند شروع ورشکستگی قضایی بسته به اینکه دادخواست ورشکستگی توسط طلبکار مالی (بانک)، طلبکار عملیاتی/اجرایی (کارکنان شرکت) یا خود بدهکار به دادگاه ارائه شود با هم متفاوت است. باید توجه نمود که مکانیزمی برای انحلال شرکت قبل از دریافت رأی دادگاه وجود ندارد. این امر با نظام قانونی انگلستان در تضاد می باشد. چرا که طی کردن مراحل قضایی، انتخابی بوده و در برخی موارد که انحلال فوری شرکت به نفع طلبکاران بوده و امیدی به تجدید حیات کسب و کار شرکت مدیون نیست، انعطاف پذیر می باشد. به نظر می رسد رویکرد حاضر در قانون جدید ورشکستگی در مواردی که انحلال شرکت مدیون غیر قابل اجتناب می باشد، به تأخیرهای بی مورد و پرهزینه منجر شود.

فرآیند قضایی دارای چارچوب های زمانی تعریف شده است که حدود ۱۸۰ روز طول می کشد. البته در موارد استثنایی و تعریف شده ممکن است ۹۰ روز به این زمان اضافه شود. طی فرآیند قضایی، کارشناس ورشکستگی – مدیر تصفیه (اشخاص دارای مجوز تعیین شده از سوی قاضی)، فعالیتهای مربوط به شرکت بدهکار را مدیریت نموده

و مسئول ادامه فعالیت آن می باشد. در طی دوره تصفیه، اختیارات هیأت مدیره به حالت تعلیق درآمده و از مدیریت و طلبکاران شرکت بدهکار درخواست می شود تا طبق دستورات مدیر تصفیه عمل نموده و همکاری لازم را با وی معمول دارند.

اینکه کارشناس ورشکستگی (مدیر تصفیه) چگونه وظایف خود را انجام می دهند و یا هزینه های آنها از چه محلی تأمین می شوند به طور کلی مشخص نیست. با توجه به اینکه طبق طرح ورشکستگی، پرداخت هزینه های فرآیند ورشکستگی نسبت به بازپرداخت سایر دیون از اولویت برخوردار است، احتمالاً این هزینه ها از محل منابع خود شرکت تأمین خواهد گردید.

طرح ورشکستگی و کمیته طلبکاران

مدیر تصفیه باید وام دهندگان، سرمایه گذاران و سایر اشخاص ذیربط را برای تعیین فرآیند ورشکستگی و همچنین ارائه کلیه طرح های مربوطه در کمیته طلبکاران دعوت نماید. این کمیته شامل کلیه طلبکاران مالی و نمایندگان طلبکاران اجرایی (کارکنان شرکت) می گردد. اگر چه صرفاً طلبکاران مالی می توانند رأی بدهند. نحوه عملکرد این کمیته در دستورالعمل مفصلی درج می گردد، ولی در این دستورالعمل نحوه رأی گیری و وزن (میزان تأثیر) رأی هر یک از شرکت کنندگان مشخص نشده است.

به همین دلیل از دیدگاه بین المللی، اینکه میان طلبکاران مالی و اجرایی در داشتن حق رأی و اینکه طلبکاران مالی (حتی در صورتی که فاقد وثیقه باشند) باید در جلسات کمیته طلبکاران شرکت نموده و حتی با وجودی که در فرآیند ورشکستگی یا انحلال شرکت چیزی عایدشان نشده و چیزی هم از دست نمی دهند مجبور به رأی دادن هستند، کمی عجیب به نظر می رسد. به علاوه، این موضوع که در طول مراحل ورشکستگی، تا چه حد هماهنگی میان طلبکاران می تواند متفاوت بوده، یا اینکه آن را تا چه حد می توان نادیده گرفت و کنار گذاشت، یکی از نگرانی های آشکار کمیته طلبکاران می باشد که کماکان بسیار نامشخص و مبهم است.

طرح های ورشکستگی در کمیته طلبکاران به رأی گذاشته می شود. در صورتی که هیچ یک از این طرح ها حداقل ۷۵٪ رأی مثبت طلبکاران مالی را کسب ننماید، شرکت مدیون منحل خواهد گردید. در صورت تصویب، طرح به حالت اجرا در می آید.

دوره تعلیق اقدامات (علیه مدیون)^۱

در طی مراحل ورشکستگی، دوره نسبتاً طولانی (برای تعلیق اقدامات علیه مدیون) تعیین می گردد. اما برخلاف نظام حقوقی انگلستان، طلبکاران دارای وثیقه نمی توانند از اجرای تصمیمات (کمیته) خودداری نمایند. چرا که کمیته طلبکاران از اختیارات زیادی برخوردار است. از جمله می تواند نسبت به جایگزینی وثایق مأخوذه (از مدیون) اقدام نماید که در نتیجه این تصمیم، در طی مراحل ورشکستگی قابلیت به اجرا گذاشتن نخواهند داشت. بر اساس قانون ورشکستگی و طی دوره تعلیق، تأمین کالا و خدمات اساسی به شرکت مدیون نباید متوقف شود یا به حالت تعلیق درآید. اما اینکه چه نوع کالا و خدماتی، اساسی محسوب می گردند و این که بر چه اساسی می توان از تأمین کنندگان انتظار ادامه معامله با شرکت بدهکار را داشت مشخص نیست.

تأمین نیازهای مالی

به منظور ادامه کسب و کار شرکت بدهکار در مرحله ورشکستگی و طی دوره تعلیق، مدیر تصفیه ممکن است نسبت به تأمین منابع مالی مورد نیاز اقدام نماید. تأمین این منابع مالی در مراحل ورشکستگی شرکت از اولویت ویژه ای برخوردار است. البته مشروط به تأیید طلبکاران وثیقه دار کنونی (قبل از تشکیل کمیته طلبکاران) و یا کمیته طلبکاران (پس از تشکیل آن).

معاملات پیشین

اختیار و توانایی مدیران تصفیه و امین اموال جهت به چالش کشیدن معاملات پیشین شرکت (قبل از ورشکستگی) از ویژگی های مهم این قانون بوده و در راستای ایجاد یک نظام کارآمد (که مانع سوء استفاده تجار و سایرین از یک شرکت قرار گرفته در ضعف مالی است)، گامی به جلو و در مسیر درست محسوب می شود. این قانون همچنین از گروه طلبکاران در مقابل معاملات متقلبانه محافظت می نماید.

تصویب این قانون، اولین گام در شکل گیری یک نظام کاملاً جدید ورشکستگی در هند محسوب می گردد. ساختارهای قابل ملاحظه ای در چارچوب قانون جدید ایجاد شده اند و اینکه عملکرد این ساختارها در عمل چگونه خواهد بود و آیا مطابق هدف تعیین شده عمل می نمایند یا خیر، نیازمند گذشت زمان خواهد بود.

¹ Moratorium

نظام دادرسی

ورشکستگی شرکت ها در دیوان قانون ملی شرکت ها (NCLT) که براساس قانون شرکت ها مصوب سال ۲۰۱۳ (که از اول ژوئن ۲۰۱۶ اجرایی گردید) رسیدگی می شود. این دیوان همچنین وظیفه نظارت بر نحوه به اجرا گذاردن ضمانتنامه های شخصی ارائه شده از سوی بدهکاران شرکتی را نیز بر عهده دارد.

دادگاههای وصول مطالبات کنونی (DRTs) وظیفه رسیدگی به اعسار/ ورشکستگی اشخاص حقیقی را برعهده داشته و مسئولیت وصول مطالبات در چارچوب قانون نحوه وصول مطالبات بانک ها و مؤسسات مالی (۱۹۹۳) و قانون بازسازی دارایی های مالی و نحوه بهره مندی از منافع وثایق مأخوذه (اجرای وثایق) مصوبه سال ۲۰۰۲ (SARFAESI) را نیز برعهده دارند. این دادگاه ها با فشار زیاد کاری روبرو هستند و برای انجام بهتر این حجم زیاد کار نیازمند تأمین مالی بیشتر می باشد.

در بسیاری از نظام های مدرن ورشکستگی در دنیا از قاضی متخصص در حوزه دادگاه عمومی استفاده می نمایند، که از لحاظ مالی تأمین گردیده و از سوی ادارات عمومی نیز حمایت می شوند. موفقیت رویکرد هند در تأمین نیاز به قاضی متخصص ورشکستگی بستگی به ایجاد توان و تخصص لازم در دیوان قانون ملی شرکت ها و دادگاه های وصول مطالبات (مشابه آنچه در دادگاههای قضایی لندن یافت می شود) و همچنین افزایش منابع مورد نیاز هر دو دستگاه فوق دارد به طوری که آنها بتوانند به حجم زیاد پرونده ها در کوتاه ترین زمان ممکن رسیدگی نمایند.

در حالی که پشت قضیه تقسیم پرونده ها میان دیوان قانون ملی شرکت ها و دادگاه های وصول مطالبات منطقی خاصی وجود دارد، به طور کلی شاهد چنین تمایزی در سایر نظام های حقوقی نیستیم. در این نظام ها وجود هماهنگی میان رویکرد آنها در موضوعاتی همچون اعسار و ورشکستگی و نیاز به بررسی دقیق پرونده های ورشکستگی شرکت ها و اعسار اشخاص حقیقی که با هم مرتبط اند با اهمیت به نظر می رسد. البته در برخی موارد هم پوشانی هایی نیز وجود دارد. به عنوان مثال: دادگاه های وصول مطالبات بر اساس قانون بازسازی دارایی های مالی و نحوه بهره مندی از منافع وثایق مأخوذه (اجرای وثایق - SARFAESI) عمل می نمایند که این قانون حاکم بر نحوه نقد کردن (اجرای) وثایق مأخوذه از اشخاص حقیقی و حقوقی می باشد. در حال حاضر، این مکانیزم به اندازه

کافی توسعه نیافته و تقویت نگردیده است، که به همین جهت بروز مشکلات آتی در اجرای آن غیر قابل اجتناب خواهد بود. در حال حاضر تلاش می گردد تا اعضای دیوان قانون ملی شرکت ها با ابعاد مختلف قانون جدید ورشکستگی آشنا شوند. از جمله این ابعاد قانونی می توان به نحوه تشکیل جلسه با ذینفعان اصلی و کارشناسان حوزه تجدید ساختار شرکت ها اشاره نمود.

متخصصان ورشکستگی

در حال حاضر هندوستان فاقد گروه سازمان یافته ای از متخصصین حوزه ورشکستگی می باشد. تعدادی از فعالان بازار وجود دارند که در این زمینه مورد استفاده قرار می گیرند. در حال حاضر در انگلستان، مؤسسات حسابرسی بخش عمده ای از متخصصین حوزه ورشکستگی را در اختیار خود گرفته اند (به استخدام خود درآورده اند) و انتظار می رود که هندوستان نیز از تجارب و نظام های بین المللی بهره جوید. به عنوان نمونه، به فرض در دسترس قرار گرفتن اطلاعات لازم (از طریق ایجاد واحدهای تخصصی اطلاع رسانی)، توانایی پیچیده این متخصصان جهت انجام ارزیابی های سریع مالی در خصوص کسب و کارهای مشکل دار، از ضروریات اساسی خواهد بود.

قوانین و مقرراتی که براساس قانون جدید ورشکستگی صادر می گردند دارای موادی می باشند که به متخصصین خارجی واجد شرایط حوزه ورشکستگی که از خارج از هند مدرک گرفته ولی در هند مستقر می باشند، اجازه می دهند تا در چارچوب قانون جدید نسبت به درخواست ثبت مجوز خود در هند به عنوان کارشناسان حوزه ورشکستگی اقدام کنند. این افراد می توانند برای مدتی که از سوی دولت اعلام می گردد به عنوان متخصص ورشکستگی فعالیت کنند.

هیأت ورشکستگی هند اخیراً به آژانس های تخصصی ورشکستگی که از سوی مؤسسه حسابداران خبره هند و یا مؤسسه دفترخانه های شرکتی هند ایجاد شده اند گواهی ثبت اعطا نموده است.

ابزارهای اطلاعاتی

هدف قانون جدید، ایجاد سیستم های نوین اطلاعاتی جهت جمع آوری، ساماندهی، تصدیق و انتشار اطلاعات مالی بدهکاران و ارائه آنها به شرکت ها، طلبکاران مالی و اداری در قالب بانک های اطلاعاتی الکترونیکی متمرکز

می باشد. هدف از ایجاد این واحدهای اطلاعاتی، جلوگیری از عدم تطابق اطلاعات و کاهش اختلاف در خصوص سابقه قصور مدیونین و یا وثایق مأخوذه از ایشان بوده و انتظار می رود که قانون جدید به شفافیت اطلاعات موجود در خصوص قصور در پرداخت ها منجر شود. در این راستا از طلبکاران مالی خواسته می شود تا اطلاعات مالی و اطلاعات مربوط به دارایی های تضمین شده خود را در اختیار این واحدهای اطلاعاتی قرار دهند.

با توجه به اینکه اجرایی شدن قانون جدید قبل از عملیاتی شدن کامل موضوع واحدهای اطلاعاتی صورت گرفته است، احتمال می رود که بررسی تقاضاها برای آغاز فرآیند ورشکستگی و همچنین تشکیل کمیته های طلبکاران بیشتر از آنچه در قانون مشخص شده به طول بیانجامد، که در نتیجه بر ضرب الاجل زمانی ۱۸۰ روزه برای اتمام فرآیند ورشکستگی تأثیر گذار خواهد بود.

هیأت ورشکستگی

هیأت ورشکستگی هند در اکتبر سال ۲۰۱۶ تشکیل گردید که وظیفه آن نظارت بر عملکرد کلیه افراد و سازمان های دخیل در فرآیند ورشکستگی (از جمله کارشناسان ورشکستگی، آژانس های متخصص ورشکستگی و واحدهای اطلاعاتی) و همچنین تنظیم مقررات مربوط به مراحل ورشکستگی می باشد. این هیأت دارای ده عضو شامل نمایندگان دولت مرکزی و بانک مرکزی هندوستان می باشد.

دستورالعمل های اجرایی

قانون جدید، اصول و فرآیندهایی را که باید در چارچوب نظام جدید ورشکستگی هند رعایت نمود را تنظیم می نماید. اما همچون اکثر نظام های حقوقی دنیا، جزییات مربوطه باید مراحل قانونی خود را طی نماید. وزارت امور شرکت ها با همکاری یک گروه کاری متشکل از وکلا و کارشناسان، پیش نویس جزییات این اصول و مقررات را تهیه نموده اند.

این مقررات همچون خود قانون ورشکستگی در مدت زمان کوتاهی تهیه گردیده اند و بدیهی است که اصلاح آنها در سایه تجربه و بررسی های کارشناسی بیشتر اجتناب ناپذیر خواهد بود، چرا که کارایی عملی نظام حقوقی جدید ورشکستگی بستگی به این مقررات خواهد داشت.

مقررات ورشکستگی انگلستان از زمان شروع اجرا تاکنون دستخوش اصلاحات زیادی شده است. این انعطاف پذیری نظام حقوقی و استفاده از نقطه نظرات و توصیه های افرادی که بیشترین تجربه را در این سیستم داشته اند، باعث تنظیم مقررات منسجم و کاملی در این خصوص گردیده است. البته نظر کمیته اصلاح قانون ورشکستگی مبنی بر اینکه میان انعطاف پذیری موجود در رویکرد انگلستان و انتظاری که سرمایه گذاران برای عدم تغییر دائمی نظام حقوقی هند دارند باید توازن برقرار نمود، صحیح می باشد.